

ایران

مساحب امتیاز: خبرگزاری جمهوری اسلامی
مدیرمسئول: مهدی شفیعی
سرمدیر: جواد دبیری

اذان ظهر ۱۳/۰۱ | اذان مغرب ۳/۳۲ | نیمه شب شرعی ۵/۱۰ | اذان صبح فردا ۴/۰۹ | طلوع آفتاب فردا ۵/۵۱

رسول اکرم صلی الله علیه‌وآله: کسی که سه خصلت در او باشد خداوند خیر دنیا و آخرت را برای او فراهم می‌کند: خشنودی به مقدرات، صبر در بلا و دعا در سختی و راحتی.

سخن روز
بحارالانوار(ط-بیروت) ج ۶۸، ص ۱۵۶، ۷۱

نگاره

سپهیل محمدی

#همایون_شجریان

کنسرت آنلاین همایون شجریان ماجراهای زیادی داشت. آنهایی که می‌توانستند کنسرت را ببینند از کیفیت آن می‌نوشتند اما حجم زیادی از نوشته‌های کاربران به اینکه نتوانسته‌اند از طریق اپلیکیشنی که ایرانسل اعلام کرده بود کنسرت را ببینند اختصاص داشت. وقتی ایرانسل در توییت‌رش اعلام کرد مردم می‌توانند بازپخش کنسرت را ببینند انتقادها بیشتر هم شد: «بازپخش برای پخش زنده کنسرت همایون شجریان مدت‌ها تبلیغ کرده، از کاربران غیرایرانسی نفری ۱۰ هزار تومان گرفته. زمان کنسرت که شد، اپ از دسترس خارج شده، دریغ از یک خط توضیح در صفحات مجازی ایرانسل و لنزها به همین راحتی!»، «با آمار اولیه‌بزرگترین کنسرت آنلاین که هیچ‌کس نتوانست به‌صورت کامل تماشا کند، ۷۱ هزار ببیننده بود که با ورودی ۱۰ هزار تومنی چیزی بالغ بر ۷ میلیارد و ۱۰۰ میلیون تومان برای لنز وایرانسل آورده داشت»، «اکثراً می‌دونم به شخصه چقدر طرفدار همایون شجریان هستم و آهنگی ازش نیست که گوش نداده یا حفظ نیاشم؛ اما در روزگاری که از کپهان کلهر تا متالیکا و خیلی از خواننده‌های بزرگ داخل و خارج دیگه، لایو رایگان در اینستاگرام می‌ذارن، لزوم کنسرتی با این تشکیلات چیه؟»، «من کنسرت همایون شجریان رو بدون مشکل با اینترنت خط ایرانسلم دیدم اما از توییت‌ها اینطور برمیاد که اکثر متقاضی‌ها که حتی پول داده بودن نتوانستن و این به افتضاح تمام‌عیاره. حداقلش اینه که همه پیگیری کنن تا پولشون رو پس بگیرن.»، «دیشب همایون شجریان و اعضای ارکستر دلشون نکید؟ از صدلی‌های خالی و هیچ تشویفی؟ دمشون گرم واقعاً. رقتم به ۱۷ سال پیش که لحظه شماری می‌کردم از مدرسه بیام و سی‌دی جلد سبز رو بذارم تو درایور کامپیوتر»، «واقعاً جای تقدیر و تشکر داره که توانستین به این قشنگی کنسرت رو خراب کنین. وقتی زیرساخت‌تون مشکل داره و اپلیکیشن مشکل داره چرا سنگ به این بزرگی بر میدارین؟ کنسرتی به وسعت همه ایران؟!»، «آیا ایرانسل پیش‌بینی نکرده که چند نفر قراره در لنز آنلاین باشن و کنسرت همایون شجریان رو ببینن؟ احتمالاً کرده. آیا حدس زده که نمیتونه پاسخگوئی این تعداد باشه؟ احتمالاً میدونسته اما بلیت فروخته و در

شهروند مجازی

آغاز به‌کار کافه‌ها و رستوران‌ها و بسیاری از مشاغل دیگر باعث شد مردم در تعطیلات عیدفطر بیشتر در خیابان‌ها باشند. بسیاری از کاربران از کافه‌ها و رستوران‌های شلوغ می‌نوشتند و از اینکه مردم چندان رعایت نمی‌کنند. خیلی‌ها از این می‌گفتند که از سفرهای زیاد مردم در این تعطیلات و این شلوغی‌ها تاسیده‌اند: «این کافه‌ها دیگه دارن جبران کرونا و سامه رضون و دلار و پولی که قرار بوده باباشون بهشون بده و از بانک اومده بیرون دزداز زدن می‌کنن»، «خرم‌ای! مظهر در مشهد و قم باز شدن، رستوران‌ها و کافه‌ها هم؛ چند روزی کادر درمان بارشان سبک شده بود و از چند روز دیگر همان آش و همان کاسه»، «آخه کافه رفتنی که هی با خودت درگیر باشی این بهداشتیه، اون تمیزه یا حتی با خیال راحت دستتو رومیز نذاری چه لذتی داره؟»، «در تهران اکثریت قابل‌توجهی از کافه‌ها و رستوران‌ها روز یکشنبه چهارم خرداد ۱۳۹۹ تا پاسی از شب

وزیر ارشاد: در خواست بازگشایی مراکز فرهنگی-هنری در ستاد ملی مقابله با کرونا بررسی می‌شود

طی چندماه اخیر و به‌دنبال انتشار پاندمی ویروس کرونا، در همه‌جهان شاهد به تعلیق در آمدن و حتی تعطیلی فعالیت‌های فرهنگی و هنری بودیم؛ اتفاقی که هرچند بنابر ضرورت بود اما آسیب بسیاری به اقتصادبخش‌های مختلف وارد کرد. بر همین اساس تازه‌ترین توییت وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی حاکی از آن است که بازگشایی مراکز علمی-هنری در دستور کار ستاد ملی مقابله با کرونا قرار گرفته‌است. سیدعباس صالحی در صفحه‌شخصی اش در توییت نوشته: «درخواست بازگشایی سه‌ماهه، سالن‌های تئاتر، موسیقی و آموزشگاه‌های هنری همراه باتدوین و ارائه دستورالعمل‌هایی بهداشتی انجام شده و در دستور کار ستاد ملی مقابله با کرونا قرار دارد. امیدواریم در آینده نزدیک ضمن توجه به سلامت اجتماعی، فرصت مجدد برای کسب و کارهای یاد شده فراهم گردد.»

متن تازه‌ترین توییت وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

مادرختی ریشه داریم می‌زنیم از نو جوانه

به نوعی بچه‌های من محسوب می‌شوند و از من و بهرام دهقانپار خاطره دارند. خیلی‌هایشان بعد از دو ماه به خاطر همکاری با این پروژه حاضر شدند از خانه خارج شوند و ریسک حضور در یک پروژه را بپذیرند. البته ما هم متعهدانه برای حفظ سلامتی‌شان تمام ضوابط بهداشتی را رعایت کردیم که بابت آن از همکاری سازمان آتش‌نشانی سپاسگزارم. همه امکانات بهداشتی در اختیار گروه قرار گرفت و حتی امکان با حفظ فاصله اجتماعی موسیقی ضبط شد. برای بخش تصویری نماهنگ، علاوه بر بخش‌هایی که خودمان فیلمبرداری کردیم سازمان اوج، پایگاه مقاومت کرپلا در چیذر و مرتضی آتش زمزم راش‌های لازم را در اختیارمان گذاشتند. خانه هنرمندان، شهرداری تهران و موزه موسیقی هم حمایت‌مان کردند. نماهنگ «شعر هستی» درباره خودباوری و امید به آینده است؛ در کنار هم ماندن برای فردایی بهتر، روزهای سخت و عجیبی را پشت سر گذاشتیم و به طور حتم یک کلیپ گنجایش آن را ندارد که از تمام تجربیاتمان در این روزها بگویم. هدف ما این بود که بگویم این توانایی را داریم که از مشکلات عبور کنیم، و تلاش کردیم این حرف را با زبان موسیقی بیان کنیم که پناهگاه خیلی‌هایمان در این ایام بود از کنسرت‌های آنلاین تا همخوانی مردم در بالکن خانه‌های‌شان. زبان موسیقی اعجاز‌آور است و همه ما را به هم وصل می‌کند. همنوایی در خواندن یک ترانه مشترک حس یکی بودن و همبستگی ایجاد می‌کند. موسیقی شاید کامل‌ترین زبان جهانی است که می‌تواند آدم‌ها را به هم نزدیک کند. امیدوارم این ترانه تأثیر خودش را بگذارد و کلیپ بعدی را با همراهی مردم در قالب دلبشمش منتشر کنیم. هم‌آوایی حرکتی نمادین و سمبلیک از نشانه‌های انکا به هم است؛ از اینکه ما به هم از این مرحله عبور خواهیم کرد.

این نماهنگ که من مشاوره و سرپرستی آن را بر عهده داشته‌ام به کارگردانی سهراب شاه‌محمدلو یک عیدی بود از طرف ما به تمام مردم ایران. برای من که تجربه بسیار جذابی بوده، آنچنان‌که به این فکر افتاده‌ام با دعوت از همه همکارانم در این پروژه تئاتر موزیکال اجرا کنم.

روزنامه ملکان و داستان‌ها

قطعا گُردن این جارجی‌ها را می‌زند که با زبان گذشته دارند خبر را نشر می‌دهند. این طوری اوحکمران قدرتمندی است. او توانا و قادر است. او می‌تواند هرکاری انجام دهد. این است که دستور می‌دهد جارجی‌های جدید با زبان جدید جار بزنند و خبر سلطان را نشر دهند. اما واقعاً این چه زبانی است؟ درباریان پیش حضرت سلطان می‌روند و از او می‌خواهند برای آنها تشریح کند که این زبان کدام زبان است. فکر می‌کنید پاسخ حاکم عادل ما چیست؟ می‌گوید: هم‌مان یک شمش مفت‌خور هستی. در این امور کوچک هم حتماً من باید دخالت بکنم. بگردید یک زبانی را جایگزین کنید ابله‌ها. وزرا وکارگزاران حکومتی شروع می‌کنند به گشت‌وگذار تا بالاخره زبانی تازه پیدا کنند. گزینیه‌ها یکی زبان‌های موجود است و دیگری زبانی خودساخته. فرض کنیم که زبان جدید از میان همین دروش پیدا شد. جارجی‌ها استخدام شدند که با زبان جدید اعلان را جار بزنند. این‌جا مردم نمی‌فهمند که جارجی‌ها چه می‌گویند.

این داستان را ادامه بدهم یا همین‌جا رهایش کنم و به داستان دیگری که از این کتاب به دهنم رسید بپردازم؟ خب حالا حاکم ما خرند است که از این کتاب با زبان تازه حرف می‌زنند. این قانون یک تبصره هم دارد و آن اینکه حاکم از صحبت کردن با زبان تازه معاف است. پادشاهان همیشه از همه قوانین معاف بوده‌اند. آن‌هایی که قدرت داشته‌اند همیشه از همه یا بخشی از قوانین معاف بوده‌اند. اما بالاخره یک نفر باید باشد که به آنها بگوید که دارید اشتباه می‌کنید و رفتار درست حاکمان را به آنها گوشزد کند. در یک دوره قطعاً او کسی نیست جز خواجه نظام الملک طوسی. آن داستانی را که در ذهن ساخته‌ام هنوز ادامه دارد. پادشاه چون از حق و حقوقش آگاه است صبح باز از خواب بیدار می‌شود و دستور می‌دهد مردم یک زبان تازه را امتحان کنند. دیگر خودتان حدس بزنید که پایان داستان چه خواهد بود. سعید رضادوست همان ابتدای کتاب جمله‌ای از خواجه می‌آورد که: «واین جهان روزنامه ملکان است. اگر نیک باشند مرایشان را به نیکی یاد کنند و آفرین گویند و اگر بد باشند به بدی یاد کنند و نفرین گویند.» حالا فکر می‌کنید پادشاه داستان ما پادشاهی نیک بود یا بد؟

عکس نوشت

کنسرت آنلاین همایون شجریان با نام «نسیم وصل» برگزار شد. او در این کنسرت و در تالار وحدت قطعاتی از آلبوم «با ستاره‌ها» و «نسیم وصل» را اجرا کرد و ارکستر مجلسی تهران به رهبری بردیا کیارس او را همراهی کردند. کنسرت همایون شجریان از طریق تلویزیون اینترنتی لنز ایرانسل به‌صورت آنلاین پخش شد و با اینکه سالن اجرای کنسرت خالی از تماشاگر بود اما بر اساس آنچه ایرانسل اعلام کرده ۷۱ هزار ببیننده به‌صورت آنلاین این کنسرت را تماشا کردند. / عکس: هنر آنلاین

برای اولین بار حس کردم که اشیاء کسی که می‌رود یا می‌میرد چقدر وحشتناک اند. مادر واقعاً سعی کرد غذا بخورد و مطمئناً معنی‌اش این بود که زندگی ادامه پیدا می‌کند. ولی من خوب می‌دانستم که درست نیست.

تئاتر یک ضرورت نیست!

یکی از مهم‌ترین جملاتی که سال‌هاست در میان جماعت تئاتری ما باب شده و بارها و بارها آن را در گفت‌وگوها و نوشته‌های خود – بی‌آن‌که به آن فکر کنند – تکرار کرده و می‌کنند جمله معروف پیترو شومان است. آنجا که اظهار داشته است، تئاتر مانند «نان» یک «ضرورت» است. شومان، این جمله را در سال ۱۹۶۸ بیان و چهره‌ای آرمانی از این هنر ارائه کرد. در حالی‌که وقتی در سال ۱۹۸۰ از سفر امریکای مرکزی بازگشت، تغییر موضع داد و گفت آرزوی پیشین وی یک «خیال‌خام» بوده است. نمی‌دانم نظر امروز شومان درباره «نان و عروسک» چیست و نمی‌دانم در شرایط کرونازده کنونی، هنوز هم از ضرورت صحبت می‌کند یا نه! به هر حال اگر شومان آن تغییر موضع سال ۱۹۸۰ را نیز ابراز نمی‌کرد و هنوز هم بر جهان آرمانی خود پای می‌فشرد، باید در تعاریف وی از تئاتر، هنر و جهان امروز تردید کرد. حتی در درک او از پدیده‌ای به نام «ضرورت».

اصولاً ضرورت چیست و چه چیز آن را تعریف می‌کند؟ ارسطو در فصل پنجم رساله دل‌تا در مابعدالطبیعه می‌نویسد: «ما می‌گوییم آنچه نتواند جز به نحوی که هست به نحو دیگری باشد، ضروری است و سایر معانی ضرورت (از قبیل اجبار، اضطرار، شرط لازم و... از این معنا برآمده است). بدین ترتیب و با تعریف ارسطو، نه‌تنها تئاتر، بلکه تمام اقسام هنر ضروری به‌شمار نمی‌روند. زیرا از یک سو مدام تغییر شکل می‌دهند و از سبکی به سبک دیگر درمی‌آیند و از سوی دیگر، اجبار و اضطراری در پرداختن به آن‌ها وجود ندارد. ضرورت یا Dedicto، وصف یک گزاره است. گزاره‌ای که در بنیان آن امکان کذب وجود نداشته باشد. این در حالی است که باز از منظر ارسطو، تخته (یا به قول رسانسی‌ها به بعد، هنر) در جوهر خود، تقلید از واقعیت موجود است که از قابلیت تحریف و تکذیب برخوردار است. در همین راستا، بسیاری از فلاسفه اسلامی نیز از رویکردی تقریباً مشابه ارسطو برخوردارند. به‌عنوان مثال، خواجه نصیر طوسی می‌نویسد: «هرگاه مقدمات برهان، مفید علمی یقینی بوده و دائم باشد، به گونه‌ای که متغیر نشود، باید ضروری باشد». بدین ترتیب، خواجه در کنار عدم تغییر، عنصر استمرار را نیز به امر ضروری می‌افزاید. با این‌گاه کنیم به آرای این سبنا که ضرورت را از یک سو در لزوم و از سوی دیگر در جوهر و طبیعت یک پدیده می‌داند. با این شرح، حتی اگر از دوام، در برخی اقسام هنر بگذریم، از عدم وجود دوام در ماهیت و جوهر تئاتر نمی‌توان صرف‌نظر کرد.

اما از میان فلاسفه اسلامی جدیدتر باید به ملاصدرا اشاره کرد. کسی که واقعیت ضرورت علی را می‌پذیرد و بالاتر آنکه ضرورت علی را اصل و اساس هر ضرورت دیگری می‌داند. به‌عبارت دیگر او بشدت به وجود روابط علی‌ومعلولی در شکل‌گیری ضرورت معتقد است. حال در ادامه و در آغاز هزاره سوم باید به فلسفه دیگری اشاره کرد که این روزها تصویرگر جهان کرونا و پساکرونا است.

فلسفه‌ای که عمیقاً بر روابط علی‌ومعلولی یا روش تجربی استوار است. رواج بی‌سابقه این رابطه در زندگی روزمره – فارغ از ساحات علم – است که بسیاری از ضرورت‌ها را بی‌اساس کرده است. تعطیلی دانشگاه‌ها، مؤسسات، مدارس، اماکن فرهنگی، مراکز هنری، کلاری‌ها، رخداده‌ا، ورزشگاه‌ها، مسابقات، تئاترها، سینماها و... اگرچه به‌صورت موقت رخ داده، اما بسیاری از این عرصه‌ها اعتبار ضروری خود را تا ابد از دست خواهند داد. توجه کنیم به تغییر شکل‌ها و دگر دیسی سریع تئاتر. از تئاتر آنلاین گرفته تا دیالوگ‌های مجازی. این پدیده‌های نوظهور را کنار تعطیلی تماشاخانه‌ها قرار دهید تا معنای فقدان ضرورت آنها روشن شود. بدین ترتیب، تئاتر امروز با چند مؤلفه یاد شده در سطوح بالا به‌شدت فرین می‌شود. از تغییر شکل گرفته تا بی‌دوامی، زوال و عدم اضطرار. از فقدان لزوم اجتماعی آن تا همراهی‌اش با نظام علی‌ومعلولی جهان علمی و تجربی امروز. نهایت‌اینکه، تئاتر نه تنها یک ضرورت نیست، بلکه هیچ‌گاه به‌عنوان یک ضرورت مطرح نبوده است. توجه کنیم که تئاتر اصولاً یک پدیده وارداتی بوده و هنوز هم در میان عامه مردم از جایگاه ممتاز و شاخص برخوردار نیست. شعارهایی چون «تئاتر برای همه» و مباحثی از این دست نیز نتوانسته و نخواهد توانست این هنر را در میان مردمان ما به یک شبه ضرورت تبدیل سازد. تنها قافیسث گشتی در میان مردم بزنید و از آنها بپرسید آیا تاکنون یک سالن تئاتر را از نزدیک دیده‌اند یا نه! بی‌تردید آن‌گاه دست از شعار دادن، تکرار بی‌معنای جملات ناشیانه آرمان‌گرایانه و خود را بیش از حد جدی فرض کردن برمی‌داریم و بسیاری از واقعیات تلخ فرهنگی جهان و البته کشورمان را می‌پذیریم.

«شعر هستی» عنوان موزیک ویدئویی است که مرضیه

برومند با همراهی پری زنگنه، هانا کامکار، امید نعمتی از گروه پالت، ایلپا منفرد، بهزاد عمرانی از گروه بهرانی و پرواز ارجمند تهیه و به مردم ایران تقدیم کرده است. این نماهنگ با مضمون در کنار هم ماندن برای فردایی بهتر در مقابله با کرونا تولید شده است.

برنامه «کیو آر اسکنر» را می‌توانید از اپلیکیشن‌های مختلف دانلود کنید.